

Motion till riksdagen 2006/07:Sk11

av Lars Johansson m.fl. (s)
med anledning av prop. 2006/07:94

Skattelättnader för hushållstjänster, m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2006/07:94 i den del som avser skattelättnader för hushållstjänster.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om stöd för tjänster till äldre.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om förslag om informationsinsatser, skattekontroll och förenklingar.

Motivering

Skattesystemet ska vara effektivt utformat samtidigt som det främjar rättvisa. Genom generellt inriktade åtgärder undviks snedvridningar av ekonomin och avgränsningsproblem. Utgångspunkten är att skapa så enkla, neutrala och likformiga skatteregler som möjligt. Det säkrar den långsiktiga finansieringen av vår gemensamma välfärd. Den borgerliga regeringens skattepolitik går i dessa avseenden i motsatt riktning. Genom nya subventioner, nya undantag, nytt krångel och oförmåga att vårda stabila skattebaser hotas välfärdens finansiering.

Regeringen har lagt fram flera förslag om direkta skattesubventioner till enskilda branscher. I stället för att ge alla branscher och företag goda och likvärdig villkor anser sig regeringen vara lämpad att peka ut i vilka branscher framtidens jobb ska komma. Särregler för enstaka branscher eller yrkesområden skapar alltid krångel och gränsdragningsproblem. Det skapar också ett tryck från andra branscher att få motsvarande förmåner. Särregler är dessutom i allmänhet orättvisa: Varför ska de som jobbar i icke gynnade branscher betala högre skatter än övriga? Varför ska man genom särskilda skatteregler gynna konsumtion av t.ex. vissa tjänster framför annan konsumtion?

Fel! Okänt namn på

Den privata servicesektorn är en viktig bransch som kommer att växa med eller utan skattesubventioner. Att med skattemedel styra vilken inriktning denna expansion ska ha är direkt felaktigt. Skattepolitiken ska i stället, utan onödig klåfingrighet, skapa goda generella villkor. Det är rimligt att anta att tjänstesektorn kommer att vara en växande andel i vår framtida ekonomi. Att bygga in skattesubventioner i den sektorn kan på sikt undergräva välfärds-samhällets finansiering.

Förslaget om skattesubventionerade hushållstjänster som regeringen lägger fram i sin proposition Skattelättnader för hushållstjänster, m.m. (prop. 2006/07:94), är ett sådant exempel och är en subvention direkt riktad till höginkomsttagarna. Det är de med högre inkomster som främst kommer att efterfråga denna typ av tjänster och därmed få del av skattesubventionen. Förslagets konstruktion ger en familj med två vuxna full skattereduktion vid en konsumtion av köpta hushållstjänster på 200 000 kr. Den inriktningen förstärker bilden av att förslaget gynnar högavlönade familjer.

De nya jobb som regeringen beräknar att förslaget ska generera är mycket få och mycket dyra eftersom subventionen medför stora s.k. dödviktsförluster, dvs. den största delen av skatteavdraget tillfaller dem som redan idag köper tjänsterna vitt utan subvention.

Avdraget för hushållsnära tjänster ska även ses mot bakgrund av regeringens ambitioner att skapa en låglönemarknad. För att öka efterfrågan på låglönejobb inför regeringen ett avdrag för hushållsnära tjänster. Tillsammans med de brutala försämringarna i a-kassan, arbetsmarknadspolitiken och utbildningspolitiken samverkar den borgerliga skattepolitiken till att skapa en ny arbetsmarknad där lönerna är mycket låga. Svensk arbetsmarknad har de senaste tolv åren förmått att producera högre sysselsättning samtidigt som reallönerna har ökat ordentligt. Med den borgerliga regeringens politik byter Sverige inriktning samtidigt som konfliktnivån i samhället höjs.

Tillsammans med andra skatteförändringar förstärker det nu aktuella förslaget om avdrag för hushållsnära tjänster bilden av att regeringen med stor nit minskar rättvisan i skattesystemet, bl.a. genom avskaffad förmögenhetsskatt, ett jobbavdrag som missgynnar pensionärer, sjuka och arbetslösa samt omläggningen av fastighetsskatten som gynnar dem med dyra villor. Med den borgerliga regeringens politik ökar klyftorna. Sverige blir ett hårdare samhälle att leva i.

En ansvarstagande regering måste ständigt vårda skattesystemet. Den måste vårda och bevara skatteuttaget på viktiga skattebaser för att långsiktigt kunna finansiera vår gemensamma välfärd. En ansvarstagande regering måste kunna stå emot kraven på särregler för specifika branscher eller grupper. Den borgerliga regeringen lever inte upp till de kraven. Det kommer i förlängningen att leda till försämrade välfärd. Socialdemokraterna anser därför att propositionen (prop. 2006/07:94) ska avslås.

Den borgerliga regeringens förslag om hushållsnära tjänster kan negativt påverka de olika system som nu i kommunernas regi växer fram och utvecklas över hela landet för att bistå äldre personer med servicetjänster i hemmet. En del av den socialdemokratiska regeringens nationella utvecklingsplan för vård och omsorg var att kommunerna fick rätt att tillhandahålla enklare ser-

vicetjänster åt äldre i deras hem utan behovsprövning. Lagändringen trädde i kraft den 1 juli 2006 och kommunerna kan tillhandahålla servicetjänster åt alla personer över 67 år. Med servicetjänster avses tjänster som är avsedda att förebygga skador, olycksfall eller ohälsa och som inte utgör personlig omvårdnad. Möjligheten att begära behovsprövad hemtjänst inskränks inte utan kvarstår som tidigare. Kommunerna kan ta ut avgift för servicetjänsterna.

Det finns ett stort intresse och behov av kommunernas servicetjänster, och utformningen gör det möjligt att rikta hjälpen till den grupp i samhället som har de största behoven av servicetjänster – de äldre. De eventuella avgifter som en person betalar för kommunala servicetjänster är inte avdragsgilla. Eftersom den borgerliga regeringens förslag om hushållsnära tjänster innebär att kostnader är avdragsgilla och tjänsterna inte kan utföras av kommuner är risken stor att all servicehjälp åt äldre privatiseras. Många kommuner kommer inte längre att vilja erbjuda kommunala servicetjänster utan hänvisa till hushållsnära tjänster, som för många äldre kommer att vara en dyrare lösning. Kvar i kommunerna blir den tunga hemtjänsten. Det är uppenbart att regeringens utformning av hushållsnära tjänster riskerar att försämra servicen för många äldre i stället för att förbättra den. Från Socialdemokraternas sida vill vi att regeringen återkommer med förslag som gör att alla äldre garanteras denna typ av tjänster utan att det innebär stora subventioner till yngre familjer med hög betalningsförmåga.

Vi anser även att det är av stor vikt att bekämpa skattefusk och ekonomisk brottslighet. Den föreslagna skattereduktionen på 50 procent är dock så stor att det närmast motsvarar hela skatteinnehållet i marknadsproducerade hushållstjänster som i dag är 55 procent. Hushållstjänster blir sålunda nästan en obeskattad sektor. Regeringen bekämpar problemet med svarta tjänster inom hushållstjänster med att ta bort all skatt. Genom att det inte längre finns någon skatt att smita ifrån kan regeringen påstå att man avskaffat problemet med skattefusk inom hushållsarbetet. Att bekämpa skattefusk genom att erbjuda skattebefrielse är en märklig åtgärd, och om det är regeringens svar på allt svartarbete är den skattefinansierade välfärden allvarligt hotad.

Vi vill att regeringen ökar informationsinsatserna och genomför åtgärder för att påverka attityder och värderingar i förhållande till skattemoralen samt att man förenklar regelverk och ökar kontrollinsatserna på skatteområdet. Skatteverket har i en nyligen presenterad rapport (Svartköp och svartjobb i Sverige, Del 2: Möjliga åtgärder mot svartarbete och bidragsfusk, Rapport 2007:1) tagit upp en rad åtgärder för att förenkla möjligheterna att göra rätt för sig med skattebetalningar och som gör skattesystemet enklare och mer legitimt i stora grupper. Två sådana exempel är att ersättningar upp till 3 000 kr och ersättningar till barn upp till 16 år inte ska vara skattepliktiga. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag i denna balanserade riktning samt med förslag om ökade kontrollinsatser, i stället för att abdikera inför svartarbetet.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 19 april 2007

Lars Johansson (s)

Laila Bjurling (s)

Christin Hagberg (s)

Britta Rådström (s)

Birgitta Eriksson (s)

Raimo Pärssinen (s)

Fredrik Olovsson (s)

Hans Olsson (s)